

O czym warto pamiętać w sprawnej komunikacji z osobą z zaburzeniem mowy*

1. Zaburzenia mowy nie powodują niepełnosprawności intelektualnej (choć niepełnosprawność intelektualna może wiązać się z zaburzeniami mowy). Osobom z zaburzeniami mowy należy stawiać zatem takie same wymagania w zakresie realizacji efektów kształcenia, co pozostałym osobom studiującym.
2. Osoba z nasilonymi zaburzeniami mowy prawidłowo odbiera informacje z otoczenia, ale ma trudności w werbalnym przekazywaniu informacji.
3. W przypadku poważnego nasilenia zaburzenia mowy, które znacząco utrudnia zrozumienie wypowiedzi osoby studiującej, zaleca się inną niż werbalną formę komunikacji. Można zaproponować pisanie na kartce, na komputerze czy wykorzystanie translatora itp.
4. Ważnym elementem komunikacji z osobami z zaburzeniami mowy jest empatia, zrozumienie i przeznaczenie dłuższego czasu na kontakt zarówno werbalny, jak i pozawerbalny.
5. Po wcześniejszym uzgodnieniu i za zgodą osoby studiującej można pomagać jej w czasie wypowiedzi np. poprzez zadawanie dodatkowych pytań czy wypowiedzenie trudnego słowa. Nie można jednak wyręczać czy pomijać jej w wypowiedziach.
6. Warto zadbać o odpowiednie warunki w sali, aby zminimalizować zakłócenia dźwięku mowy (np. hałas z ulicy czy z urządzeń technicznych). Warto także dbać o atmosferę akceptacji i tolerancji w grupie.
7. W przypadku zaliczeń mających formę ustną można zaproponować osobie z zaburzeniami mowy zaangażowanie w pracę grupową i np. wspólne wygłaszanie referatu czy wykorzystanie prezentacji multimedialnej.
8. Można stosować metodę stopniowania trudności w taki sposób, aby osoba z zaburzeniami mowy najpierw zaliczyła prace ustne przed prowadzącymi, a następnie wygłosiła je przed całą grupą.
9. Prowadzenie zaliczeń powinno się zwykle odbywać na zasadzie wybranej i przewidzianej przez osobę prowadzącą. Niektóre osoby z zaburzeniami mowy mogą jednak prosić o zamianę formy zaliczenia z ustnej na pisemną. Warto być elastycznym w tym zakresie tym bardziej, że pozwala na to regulamin studiów.
10. Właściwe nastawienie i empatyczne podejście są kluczem do nawiązania i poprowadzenia komunikacji w sposób najbardziej odpowiedni dla osoby z zaburzeniem mowy. Jej trudności nie mogą być elementem dyskryminacji lub obniżenia oceny. Jednocześnie nie mogą być wykorzystywane przez tę osobę w celu osiągnięcia jakichś korzyści.

* Na podstawie „Poradnika wrażliwej komunikacji, czyli jak komunikować się z osobami z niepełnosprawnościami i trudnościami w obszarze zdrowia psychicznego”, praca zbiorowa pod red. dr Magdaleny Cyrklaff-Gorczyca, Toruń 2024

